

ИКОНОМИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ - ВАРНА
ФАКУЛТЕТ „УПРАВЛЕНИЕ“
КАТЕДРА „УПРАВЛЕНИЕ И АДМИНИСТРАЦИЯ“

Приета от ФС (протокол №12/29.04.2024 г.)

Приета от КС (протокол №10/16.04.2024 г.)

УТВЪРЖДАВАМ:

Декан:

(доц. д-р Добрин Добрев)

У Ч Е Б Н А П Р О Г Р А М А

ПО ДИСЦИПЛИНАТА: „ГРАЖДАНСКО СЪСТОЯНИЕ НА ЛИЦАТА ”

ЗА СПЕЦ: „Публична администрация“; ОКС „бакалавър“ – редовно обучение

КУРС НА ОБУЧЕНИЕ: 3; СЕМЕСТЪР: 6

ОБЩА СТУДЕНТСКА ЗАЕТОСТ: 180 ч.; в т.ч. аудиторна 60 ч.

КРЕДИТИ: 6

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА СТУДЕНТСКАТА ЗАЕТОСТ СЪГЛАСНО УЧЕБНИЯ ПЛАН

<i>ВИД УЧЕБНИ ЗАНЯТИЯ</i>	<i>ОБЩО (часове)</i>	<i>СЕДМИЧНА НАТОВАРЕНОСТ (часове)</i>
АУДИТОРНА ЗАЕТОСТ:		
т.ч.		
• ЛЕКЦИИ	30	2
• УПРАЖНЕНИЯ (семинарни занятия/ лабораторни упражнения)	30	2
ИЗВЪНАУДИТОРНА ЗАЕТОСТ	120	-

Изготвили програмата:

1.
(доц. д-р Галина Йолова -Паскалева)
2.
(гл. ас. д-р Живка Матеева)

Ръководител катедра:
„Правни науки“ (доц. д-р Галина Йолова - Паскалева)

I. АНОТАЦИЯ

Дисциплината е насочена към изясняване на основни гражданскоправни институти, касаещи статута на физическите и юридически лица, както и свързаните с това административни дейности и процедури. Тя е надграждаща спрямо курса *Основи на правото и Административно право*, изучавано в дисциплината *Основи на публичното право* предвид факта, че разглежда специална гражданскоправна материя, в това число – семейно и наследственоправна и специални административни дейности. В този смисъл тя дава знания относно статута на лицата, проблематика свързана с произхода, семейните и наследственоправни взаимоотношения. Към отделните теми се засягат и отделни, специфични административни процедури, касаещи индивидуализацията на субектите, правните отношения по сключване на брак, развод, произход, установяване, възникване и упражняване на наследствени права.

В самостоятелен раздел са разгледани и проблемите касаещи административната дейност, видовете контрол върху нейното осъществяване, защита на гражданите от дейността на администрацията и административна отговорност на длъжностните лица. В този смисъл дисциплината дава знания за цялостния статут на лицата, спецификата на установяването им в гражданския живот, както и познания относно механизмите и методи за контрол на административната дейност.

Очакваните резултати от лекционния курс включват следните параметри: изграждане на цялостни и системни знания в сферата на гражданското, семейно и наследствено и административно право и възможност за правилното ѝ прилагане в практиката на упражняващите съответната професия, овладяване на специализирани и надграждащи основния курс правни знания, способност за работа със специализирана нормативната материя, прилагане на наученото при решаване на конкретни правни казуси и формиране на компетенции за прилагане на нормите.

Прилаганите методи в обучението, а именно: решаване на практически задачи и казуси, посещения в практиката, участие в проблемни семинари и дискусии с представители на юридическата практика следва да допринесат за развитието на следните ключови компетентности: личностна изява, гражданска компетентност, предприемаческа компетентност.

II. ТЕМАТИЧНО СЪДЪРЖАНИЕ

No. по ред	НАИМЕНОВАНИЕ НА ТЕМИТЕ И ПОДТЕМИТЕ	БРОЙ ЧАСОВЕ		
		Л	СЗ	ЛУ
1.	Тема първа: ПРАВЕН РЕЖИМ НА ФИЗИЧЕСКИТЕ ЛИЦА	2	2	
1.1.	Правна индивидуализация на физическите лица - изисквания, елементи. Име. Местожителство. ЕГН. Значение на постоянния адрес и на други индивидуализиращи признаци.			
1.2.	Актове за гражданско състояние - процедура по издаване, поправки, промени. Действие на актовете за гражданско състояние.			
2.	Тема втора: ДЕЕСПОСОБНОСТ НА ФИЗИЧЕСКИТЕ ЛИЦА - ПОНЯТИЕ И СТЕПЕНИ	2	2	
2.1	Дееспособност – същност и степени.			

2.1.	Поставяне под запрещение – същност, значение и видове. Ред за поставяне под запрещение и за вдигане на запрещението. Правни последици на запрещението.			
3.	Тема трета: НАСТОЙНИЧЕСТВО И ПОПЕЧИТЕЛСТВО	2	2	
3.1	Настойничество – същност, условия и ред за учредяване. Органи по настойничество и попечителство.			
3.2	Попечителство - същност, условия и ред за учредяване.			
4.	Тема четвърта: БЕЗВЕСТНО ОТСЪСТВИЕ И ОБЯВЯВАНЕ НА СМЪРТ	2	2	
4.1	Безвестно отсъствие – условия за обявяване, срокове и правни последици.			
4.2	Обявяване на смърт – условие, срокове и правни последици.			
5.	Тема пета: ЮРИДИЧЕСКО ЛИЦЕ	2	2	
5.1	Юридическо лице - понятие и признаци. Видове юридически лица.			
5.2	Системи на възникване, способи за прекратяване и преобразуване на юридически лица.			
6.	Тема шеста: ОРГАНИЗАЦИИ НА ГРАЖДАНИТЕ – АДМИНИСТРАТИВНОПРАВЕН СТАТУТ И РЕЖИМ	2	2	
6.1	Правен статут и режим на организациите на граждани. Учредяване.			
7.	Тема седма: БРАК	2	2	
7.1	Брак - сключване, условия и процедура. Брачен договор.			
7.2	Нищожност и унищожаемост на брака.			
8.	Тема осма: ПРОИЗХОД	2	2	
8.1	Същност на произхода. Произход от майката. Произход от бащата. Искове за установяване на произход.			
8.2	Припознаване.			
9.	Тема девета: РОДСТВО	2	2	
9.1	Родство - понятие и видове.			
9.2	Сватовство.			
10.	Тема десета: ОСИНОВЯВАНЕ	2	2	
10.1	Осиновяване – понятие и видове. Ред и процедура за осиновяване.			
10.2	Действие и прекратяване на осиновяването.			
11.	Тема единадесета: РАЗВОД	2	2	
11.1	Развод - същност, форми, процедури. Развод по взаимно съгласие и развод по исков ред.			
11.2	Лични и имуществени последици от развода.			
12.	Тема дванадесета: НАСЛЕДЯВАНЕ	2	2	
12.1.	Наследяване и наследство. Видове наследяване – наследяване по закон и наследяване по завещание.			

12.2	Приемане и отказ от наследство.			
12.3	Делба на наследство – видове. Действие.			
13.	Тема тринадесета: СПОСОБИ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА ЗАКОНОСЪОБРАЗНО И ПРАВИЛНО ДЕЙСТВАЩА АДМИНИСТРАЦИЯ	2	2	
13.1.	Контрол и надзор. Същност и форми на общественият контрол.			
13.2.	Контрол на представителните органи. Административен контрол – понятие и видове.			
13.3.	Правораздавателен контрол в областта на администрацията – пряк и косвен. Общ надзор на прокуратурата. Омбудсман.			
14.	Тема четиринадесета: ОТГОВОРНОСТ ЗА НАРУШАВАНЕ НА ЗАКОННОСТТА В АДМИНИСТРАЦИЯТА	2	2	
14.1.	Отговорност на държавата за вреди от незаконосъобразна административна дейност – понятие и основание.			
14.2.	Ред за осъществяване на отговорността.			
14.3.	Дисциплинарна отговорност в администрацията – понятие, субекти и видове дисциплинарни наказания.			
15.	Тема петнадесета: ЗАЩИТА СРЕЩУ НЕОСНОВАТЕЛНИ ДЕЙСТВИЯ И БЕЗДЕЙСТВИЯ НА АДМИНИСТРАЦИЯТА	2	2	
15.1.	Защита срещу неоснователни действия – същност, предмет и видове.			
15.2.	Защита срещу неоснователни бездействия – същност и основания.			
Общо:		30	30	

III. ФОРМИ НА КОНТРОЛ

Но. по ред	ВИД И ФОРМА НА КОНТРОЛА	Брой	ИАЗ ч.
1.	Семестриално оценяване		
1.1.	Решаване на практически задачи и казуси	2	40
1.2.	Тест	1	20
1.3	Самостоятелна работа по предварително зададена тема	1	10
Общо за семестриалното оценяване:		3	70
2.	Сесийно оценяване		
2.1.	Изпит (тест)	1	50
Общо за сесийното оценяване:		1	50
Общо за всички форми на контрол:		4	120

IV. ЛИТЕРАТУРА

ЗАДЪЛЖИТЕЛНА (ОСНОВНА) ЛИТЕРАТУРА:

1. Андреева, А.; Йолова, Г., Димитрова, Д. Основи на публичното право, „Наука и икономика“, ИУ-Варна, 2021
2. Аспарухова, К. Наследяването по закон. Сиела, С. 2012
3. Бъчварова, М., Матеева, Ж. Гражданско право и процес, Наука и икономика, Варна, 2020
4. Дерменджиев, Ив., Д. Костов, Д. Хрусанов. Административно право на Република България. Обща част. Сиби, С., 2012
5. Димитрова, Д., Матеева, Ж., Димитрова, Д. Административно право и процес. Варна: Наука и икономика, 2020
6. Златарева, М. Юридически лица с нестопанска цел. Сиела, С., 2013
7. Илиева, Р. Курс по гражданско право - том 1: Обща част, Сиела, С., 2015
8. Лазаров, К., Ив. Тодоров, Административен процес + онлайн материали. Сиела, С., 2016
9. Марков, М. Семейно и наследствено право. Сиби, С., 2014
10. Матеева, Ек. Семейно право на Република България. ВСУ. В., 2010
11. Митев, Кр. Неоснователно обогатяване по чл. 55-58 ЗЗД. Сиби, С., 2014
12. Петров, В. Отмяната на отказа от наследство от кредиторите на наследника. Сиела, С., 2016
13. Сталев, Ж., Ан. Мингова, О. Стамболиев, В. Попова, Р. Иванова. Българско гражданско процесуално право. Сиела, С., 2011
14. Станева, А. Брачният договор. Сиела, С., 2011
15. Тасев, С. Българско наследствено право. Сиела, С., 2013
16. Тасев, С. Делба на съсобственост. Нова звезда, С., 2016
17. Тасев, С., М. Марков. Гражданско право - обща част. Сиби, С., 2015
18. Топузов, Д. Нищожност на брачния договор. Сиела, С. 2016

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА (ДОПЪЛНИТЕЛНА) ЛИТЕРАТУРА:

1. Димитрова, Д., Матеева, Ж. Административен контрол и административнонаказателна отговорност за защита на потребителите. Известия. Варна: Наука и икономика, 64, 2020, 1, 36 - 53
2. Матеева, Ж. Новият орган за провеждане на политиката в областта на електронното управление, информационното общество и информационните технологии, и мрежовата и информационна сигурност. Правото и бизнесът в съвременното общество: Сборник с доклади от 5-та национална научна конференция, 12 октомври 2022 г., Варна: Наука и икономика, 2023, 396-406
3. Матеева, Ж. Съдебен контрол върху решенията и отказите за предоставяне на достъп до обществена информация. 15 години административно правораздаване в България - проблеми и перспективи : Сборник с доклади от национална кръгла маса, 15 юни 2022, Варна : Наука и икономика, 2022, 140-153
4. Матеева, Ж., Димитрова, Д. Административнонаказателна отговорност по новия Закон за обществените поръчки. Правната наука и бизнесът - заедно за устойчиво развитие на икономиката, Варна: Наука и икономика, 2016, 215-225

5. Цанкова, Ц., М. Марков, А. Станева, В. Тодорова, В. Петров, Ем. Балева, В. Мичева. Семейный кодекс - приложение комментарий. ИК "Труд и право", С., 2015
6. Хрусанов, Д. Административное право и административный процесс. Учебник. София, 2012
7. Цанкова, Ц., М. Марков, А. Станева, В. Тодорова, В. Петров, Ем. Балева, В. Мичева. Семейный кодекс - приложение комментарий. ИК "Труд и право", С., 2015